Sanna Rönkä

15.3.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta

Viite: Lausuntopyyntönne 9.3.2022 U 21/2022 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin huumevirastosta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin huumevirastosta. THL katsoo, että kirjelmässä esitetyt huomiot ovat sellaisia, joihin myös THL voi yhtyä.

THL kannattaa valtioneuvoston tavoin Euroopan unionin huumeviraston roolin vahvistamista ja mandaatin laajentamista monipäihdekäyttöön. Huumetilanne ei ole parantunut: kansainväliset huumemarkkinat ovat laajentuneet ja huumekuolemat lisääntyvät Euroopassa. Koronapandemia ei vähentänyt aineiden saatavuutta tai käyttöä. Monipäihdekäyttö puolestaan paremmin kuvastaa huumausaineiden käytön todellisuutta, jossa käyttöön ja käytön haittoihin liittyvät myös muut päihteet, ja huumausainemarkkinoilla on myynnissä lääkeaineita väärinkäyttöön.

THL suhtautuu myönteisesti ehdotuksessa esitettyyn kansallisten yhteyspisteiden aseman vahvistamiseen jäsenmaissa, sillä yhteyspisteiden työ mahdollistaa erityisesti harmonisoidun tiedonkeruun ja vertailukelpoisten indikaattoreiden kehittämisen. Ehdotuksen taustaosiossa rikosasiat ovat vahvasti esillä. THL pitää tärkeänä, että huumausainekysymystä käsitellään EU-tasolla jatkossakin tasapainoisesti, monitieteisesti ja poikkihallinnollisesti ja huumeita käyttävien ihmisoikeudet huomioiden.

THL tukee valtioneuvoston kirjelmän näkemystä, että ehdotuksessa esitetyt virtuaalilaboratorio ja EU-tason ehkäisevän päihdetyön kampanjat tarvitsevat vielä lisäperusteluja. Virtuaalinen laboratorio eli rikosteknistä ja toksikologista analysointia tekevien laboratorioiden asiantuntijaverkosto voi hyvinkin lisätä hyödyllistä tiedonvälitystä. mutta samalla lisätä laboratorioiden työkuormaa. Samoin THL jakaa valtioneuvoston huomion, että ehdotus voi lisätä kansallisten yhteyspisteiden tehtäviä. Kansalliset yhteyspisteet toimivat yhteisrahoitteisesti, joten sekä EU:n huumevirastosta tulevan määrärahan ja kansallisen rahoituksen tulisi olla linjassa mahdollisten uusien tehtävien mukaisesti.

Pääjohtaja Markku Tervahauta

Johtaja Sirpa Soini